

Rapport

Projectnummer: 376499
Referentienummer: 376499
Datum: 01-02-2021

Verkenndend Natuuronderzoek uitbreiding begraafplaats Terwisscha

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

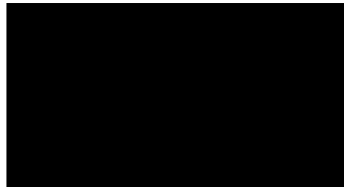
Definitief

Verantwoording

Titel Verkennend Natuuronderzoek uitbreiding
begraafplaats Terwisscha
Subtitel Oriënterend onderzoek in het kader van
de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer 376499
Referentienummer SWNL0272010
Revisie D01
Datum 01-02-2021

Auteur(s)
E-mailadres

Gecontroleerd door
Paraaf gecontroleerd

Goedgekeurd door
Paraaf goedgekeurd

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Kader van het onderzoek	4
1.2	Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten	4
2	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden	6
2.1	Toetsingskader	6
2.2	Inventarisatie	6
2.3	Analyse van de mogelijke effecten	7
3	Wet natuurbescherming: soortenbescherming	9
3.1	Toetsingskader	9
3.2	Methode	10
3.3	Voorkomende ecotopen	11
3.4	Planten.....	11
3.5	Vleermuizen.....	11
3.6	Overige zoogdieren	11
3.7	Vogels.....	12
3.8	Amfibieën en Reptielen	12
3.9	Vissen	13
3.10	Ongewervelden	13
4	Natuurbeleidskaders	14
4.1	Toetsingskader	14
4.2	Natuurnetwerk Nederland.....	14
5	Conclusies / aanbevelingen	16
6	Bronnenlijst	18

1 Inleiding

1.1 Kader van het onderzoek

Stichting begraafplaatsen Appelscha heeft Sweco gevraagd om de benodigde onderzoeken voor de aanleg van een uitbreiding van de natuurbegraafplaats Terwisscha uit te voeren. Onderdeel hiervan is voorliggend natuuronderzoek. In 2016 is eveneens een natuuronderzoek uitgevoerd door Sweco (Sweco, 2016). Destijds was het plan de uitbreiding aan de westzijde van de huidige begraafplaats te realiseren. Thans ligt het plangebied voor uitbreiding aan de oostzijde en is een nieuw onderzoek nodig.

Projecten of handelingen dienen namelijk te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden;
 - Soorten.
- Natuurnetwerk Nederland (NNN) gebieden buiten het NNN (o.a. weidevogelleefgebied).

Het verkennend natuuronderzoek is erop gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

In dit verkennend natuuronderzoek heeft toetsing plaatsgevonden op beschermde Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en op de natuurbeleidskaders.

1.2 Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten

Het plangebied bestaat uit een strook bos oostelijk van de huidige begraafplaats dat ingericht gaat worden als natuurbegraafplaats. In figuur 1.1 is het plangebied rood omkaderd weergegeven. De uit te voeren werkzaamheden bestaan uit het snoeien of verwijderen van ondergroei en het aanleggen van een bospad met houtsnippers. De bomen blijven staan.

Figuur 1.1: Ligging plangebied (rood omkaderd)

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

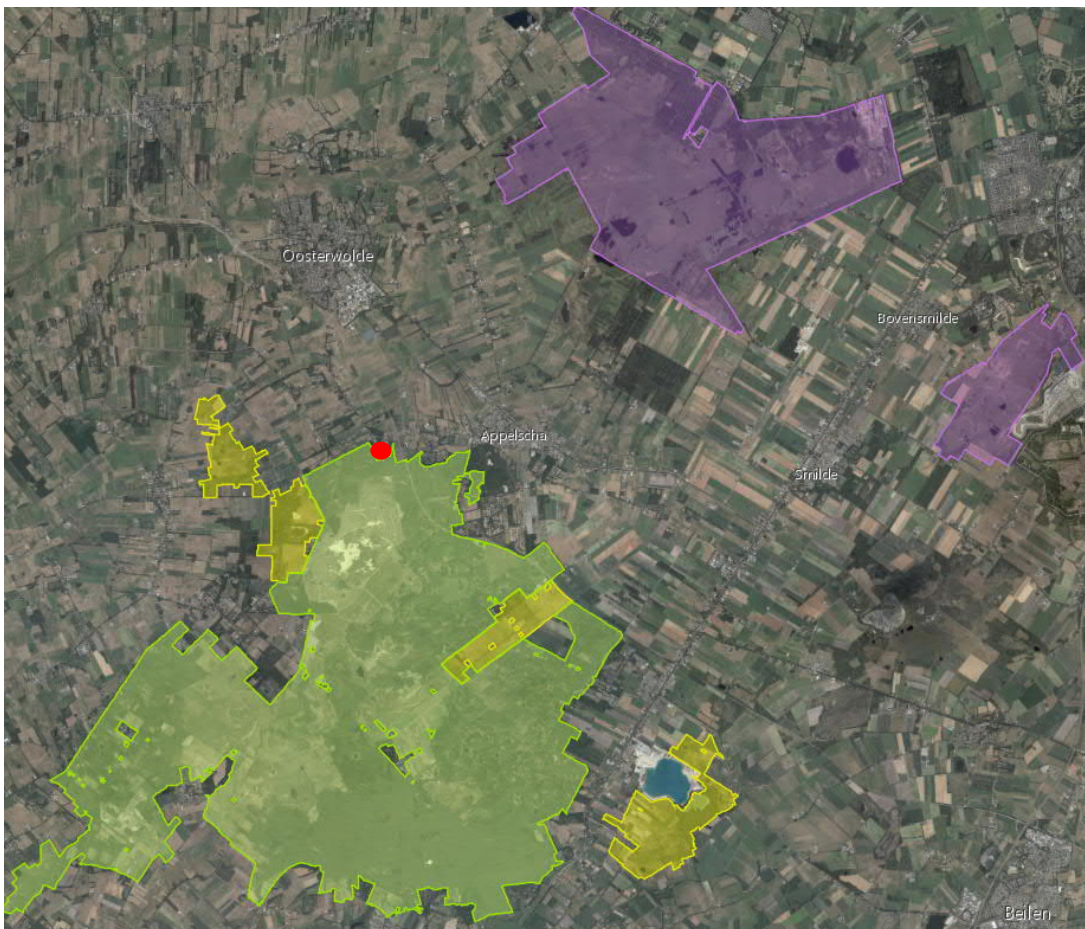
Bescherming van Natura 2000-gebieden vindt plaats op grond van de Wet natuurbescherming. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- respectievelijk verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken kent de Wet natuurbescherming (Wnb) een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb), en een vergunningplicht voor projecten en andere handelingen die (significant) negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb). De goedkeuring of de vergunning wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). De Afdeling heeft geoordeeld dat het PAS niet aan alle eisen van de Habitatrichtlijn voldoet. Het PAS geeft onvoldoende zekerheid dat met de uitgifte van ontwikkelingsruimte significante gevolgen voor Natura 2000 zijn uitgesloten. De consequentie is dat het PAS niet als basis voor toestemming voor projecten of andere activiteiten kan worden gebruikt. Toetsing van effecten van stikstofdepositie gaat daarom weer volgens de in voorgaande alinea beschreven procedure.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld (op ca. 360 m) betreft. Dit Natura 2000-gebied is zowel Habitatrichtlijn als Vogelrichtlijngebied en is aangewezen voor stikstof gevoelige habitattypen. In de omgeving liggen ook de Natura 2000-gebieden Fochteloërveen (circa 6,5 km afstand) en Witterveld (circa 12 km afstand). In figuur 2.1 is een globaal overzicht weergegeven van het plangebied ten opzichte van de omliggende Natura 2000-gebieden.

Figuur 2.1: Globale ligging van het plangebied (rode stip) t.o.v. Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld (transparant groen en geel). Boven in paars ligt het Fochteloërveen en uiterst rechts het Witterveld.

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied is Drents-Friese Wold & Leggelderveld op ca. 360 m. Directe aantasting zoals oppervlakteverlies en versnippering van een Natura 2000-gebied is niet aan de orde omdat de werkzaamheden (ruim) buiten de begrenzing van een Natura 2000-gebied plaatsvinden. Verstoring van verstoringsgevoelige dieren door beweging, geluid, trilling en licht gedurende de realisatiefase en gebruiksfase reikt tot maximaal enkele honderden meters ver. De afstand tot het Natura 2000-gebied is maar net iets verder dan enkele honderden meters, maar omdat de werkzaamheden, het verwijderen of snoeien van ondergroei en de aanleg van een houtsnippers paadje zeer extensief van aard zijn, zijn negatieve effecten Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld uit te sluiten.

Drents-Friese Wold & Leggelderveld is tevens het meest dichtbij gelegen Natura 2000-gebied met stikstofgevoelige habitattypen (op ca. 360 m). In de nieuwe situatie is geen sprake van extra stikstofuitstoot, maar door de werkzaamheden kan een geringe toename in stikstofdepositie op nabijgelegen habitattypen ontstaan. De werkzaamheden zijn zeer

extensief van aard en kortdurend. De verwachting is daarom dat de extra stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen, die door de werkzaamheden mogelijk plaatsvindt niet tot negatieve effecten zal leiden. Als gewerkt wordt met elektrisch materieel zijn negatieve effecten uit te sluiten. Maar als dit niet mogelijk is kan meer zekerheid hierover worden verkregen door het uitvoeren van een stikstofberekening met de Aeries calculator. Als er geen rekenresultaten hoger zijn dan 0,00 mol N/ha/jr. zijn de werkzaamheden niet vergunning plichtig. Bij rekenresultaten tussen 0,00 en 0,05 mol/ha/jr. is het mogelijk dat met een ecologische onderbouwing gemotiveerd kan worden dat geen negatieve effecten optreden. Ook dan is geen vergunning nodig.

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a.* in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b.* de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c.* vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn-* en *Habitatrichtlijnsoorten* geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of

vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Voor *Andere beschermde soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *andere beschermde soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de nieuwe wet geldt een ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuwe wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

3.2 Methode

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheid beoordeling.

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en de ruime omgeving er omheen. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- NDFF (laatste 5 jaar);
- Soortenatlassen;
- Quick scan natuurtoets uitbreiding begraafplaats Terwisscha (Sweco, 2016).

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 25 januari 2021 door een deskundig ecooloog van Sweco.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling wordt een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(groepen)en en/of het geschikte biotoop beïnvloed kunnen worden door de voorgenomen activiteit. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soort(groepen) er nader (veld)onderzoek en eventueel ontheffingsplicht in kader van Wet natuurbescherming van toepassing is. Het onderzoek beperkt zich tot op grond van de Wet Natuurbescherming beschermde plant- en diersoorten. Niet-beschermde Rode lijstsoorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen

zoals diverse soorten paddenstoelen en vaatplanten worden niet in het onderzoek betrokken omdat deze soorten niet relevant zijn voor toetsing aan de Wet Natuurbescherming.

3.3 Voorkomende ecotopen

Het plangebied ligt ten zuiden van de Kloosterweg en betreft een circa 20 m brede strook langs de oostzijde van de begraafplaats Terwisscha. Aan de noordzijde grenst het plangebied aan de bijbehorende parkeerplaats en aan de oost- en zuidzijde aan bos. In het plangebied is één ecotoop te onderscheiden, namelijk vrij open bos.

3.4 Planten

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Binnen of in de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten (NDFF, 2016-2021).

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde plantensoorten. In het winterseizoen zijn de meeste planten ook niet waarneembaar, wel waargenomen zijn hедера, brede stekelvaren en hulst. Het bos, bestaande uit eik, beuk en gewone zilverspar, is erg open en er is een dikke strooisel laag met onder de blad laag een dikke laag verteerd en halfverteerd blad. Deels is de grond geroerd.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De werkzaamheden hebben geen effect op plantensoorten behorend tot de beschermingsregimes van de Wet natuurbescherming aangezien deze niet voorkomen in het plangebied. Beschermde soorten zijn op basis van de biotoopkenmerken ook niet te verwachten. Aanvullend onderzoek naar beschermde planten en een mogelijke ontheffingsprocedure zijn daarom niet nodig.

3.5 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Er zijn nabij het plangebied geen waarnemingen bekend van vleermuizen (NDFF, 2016-2021). Volgens actuele verspreidingsgegevens (www.verspreidingsatlas.nl) is de kans groot dat de gewone- en ruige dwergvleermuis, maar ook de watervleermuis en laatvlieger voorkomen binnen of nabij het plangebied. Binnen het plangebied zijn bomen aanwezig die mogelijk kunnen dienen als vliegrouete of foerageergebied. In de bomen zijn geen holtes aangetroffen die kunnen dienen als verblijfplaats van vleermuizen. De bomen blijven behouden en er worden geen gebouwen gesloopt.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig met holtes die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. De mogelijke functie van de bomen als vliegrouete en / of foerageergebied kan blijven bestaan. Uitgaande van de uitvoering van de werkzaamheden bij daglicht, treden geen negatieve effecten op vleermuizen op.

3.6 Overige zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

In de omgeving van het plangebied zijn alleen waarnemingen bekend van de Europees beschermde wolf, de nationaal beschermde eekhoorn en de vrijgestelde bunzing, huisspitsmuis en egel (NDFF, 2016-2021). Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren waargenomen. In de bomen zijn geen nesten van eekhoorn aanwezig. Voor bunzing vormt

het plangebied geen essentieel leefgebied vanwege het ontbreken van water en de openheid van het bosje. In de directe omgeving is wel water en meer beschutting aanwezig. Ook voor wolf biedt het plangebied geen geschikt leefgebied, door de aanwezige menselijke activiteit in de directe omgeving.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Nader onderzoek naar de aanwezigheid van strikt beschermde zoogdiersoorten en een eventuele ontheffingsprocedure zijn niet nodig omdat deze soorten niet zijn waargenomen en/of vanwege het ontbreken van geschikt habitat niet zijn te verwachten binnen het plangebied. Wel geldt de algemene zorgplicht voor zowel vrijgestelde als beschermde soorten, wat zorgvuldig handelen vereist. Dit houdt voornamelijk in dat passerende zoogdieren de gelegenheid moet worden geboden het plangebied te kunnen verlaten.

3.7 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Alle inheemse vogels zijn als Vogelrichtlijnsoort beschermd conform artikel 3.1 Wet natuurbescherming. Vogels zijn te allen tijde gedurende het broedseizoen beschermd. Op basis van het bronnenonderzoek is vastgesteld dat er in de directe en wijde omgeving van het plangebied veel (broed)vogelsoorten zijn waargenomen in het plangebied (NDFF, 2016-2021). Tijdens het veldbezoek zijn geen jaarrond beschermde nesten in de bomen waargenomen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Verstoring van vogels treedt op wanneer er werkzaamheden uitgevoerd worden in de nabijheid van broedende vogels rond het werkgebied. Het betreft binnen dit project broedende vogels in bomen.

Door buiten het broedseizoen te werken, wordt verstoring van broedende vogels voorkomen. De broedperiode loopt globaal van half maart tot begin augustus. Indien het niet te vermijden is in het broedseizoen te werken dient eerst onderzocht te worden of er in de nabijheid nesten of broedende vogels aanwezig zijn die verstoord kunnen worden. Indien dit het geval is, wordt gewacht met de werkzaamheden tot het moment dat de vogels uitgevlogen zijn.

3.8 Amfibieën en Reptielen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Er zijn binnen of nabij het plangebied geen waarnemingen bekend van amfibieën of reptielen (NDFF, 2016-2021). Binnen het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor beschermde amfibieën (oppervlaktewater ontbreekt), en reptielen (geen structuurrijke bodemvegetatie en als de bomen in blad staan weinig zon). Tijdens het veldbezoek zijn geen aanvullende waarnemingen van soorten gedaan.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Wegens het ontbreken van geschikt habitat voor beschermde amfibieën binnen het plangebied zijn deze hier niet te verwachten. Wel kunnen algemene amfibieënsoorten voorkomen binnen het plangebied. Voor aanwezige beschermde en vrijgestelde soorten dient de zorgplicht in acht genomen te worden, wat voornamelijk inhoudt dat deze de gelegenheid moet worden geboden het plangebied te verlaten. Er hoeft voor amfibieën en

reptielen geen aanvullend onderzoek plaats te vinden of vergunning / ontheffing te worden aangevraagd.

3.9 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Binnen het plangebied is geen sprake van oppervlaktewater waar vissen kunnen voorkomen. Deze soortgroep behoeft daarom geen specifieke toetsing.

3.10 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Vanuit het bronnenonderzoek zijn, naast de Europees beschermde noordse winterjuffer zuidoostelijk van het plangebied, geen waarnemingen bekend van beschermde soorten libellen, vlinders of andere insecten (NDFF, 2016-2021). In het plangebied is geen geschikt voortplantings- en overwinteringshabitat voor de noordse winterjuffer aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn geen aanvullende waarnemingen gedaan.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Geschikt voortplantings- (water met begroeiing) en overwinteringshabitat (heidevelden met pijpenstrootje) voor de noordse winterjuffer is niet aanwezig in het plangebied. Door de geplande uitbreiding van de natuurbegraafplaats treden daarom geen negatieve effecten op ongewervelden op. Er zijn binnen het plangebied geen beschermde soorten waargenomen of te verwachten. Derhalve hebben de werkzaamheden geen negatief effect op deze soortgroep en is aanvullend onderzoek niet noodzakelijk.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit:

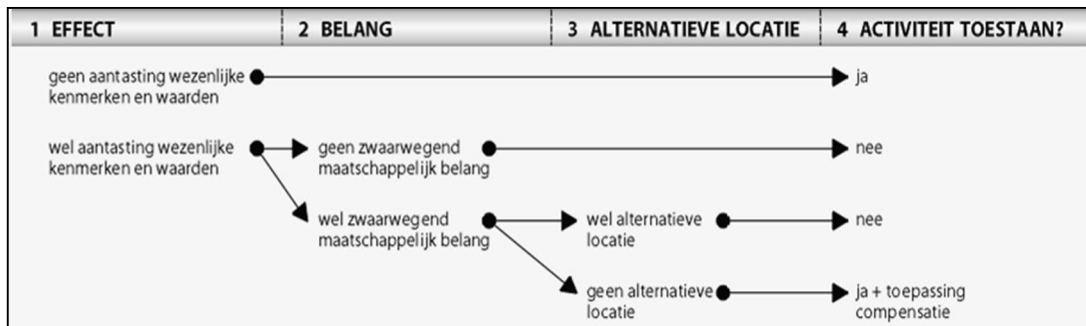
- Provinciaal beleid
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN).

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Toetsingskader

De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN-gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’. Een “nee, tenzij-toets” behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Schema: Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel.

Inventarisatie

Het plangebied ligt binnen de begrenzing van NNN (EHS Friesland). In afbeelding 4.1 is de ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van NNN (groen) weergegeven.

Figuur 4.1: Plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van EHS (groen) (bron: Provincie Friesland).

Analyse en toetsing effecten

Het plangebied ligt binnen de begrenzing van NNN (EHS Friesland).

De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNN voor de provincie Friesland is vastgelegd in Verordening Romte Fryslân 2014.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. Door het in gebruik nemen van het plangebied als natuurbegraafplaats verandert er niets aan de wezenlijke kenmerken. Er verdwijnen geen bomen, enkel de ondergroei wordt verwijderd en een paadje met houtsnippers wordt aangelegd, het blijft functioneren als een bos. Ook de rust in het bos blijft gehandhaafd. Er treedt door het begraven van mensen in het bos geen oppervlakteverlies of significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en samenhang met het omringende NNN plaats. Dit betekent dat de geplande activiteit is toegestaan en compensatie niet noodzakelijk is.

5 Conclusies / aanbevelingen

Wet natuurbescherming

Natura 2000-gebieden

Het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold & Leggelderveld ligt op circa 360 m afstand van het plangebied. In combinatie met de extensieve aard van de werkzaamheden zal geen verstoring door licht, geluid of beweging plaatsvinden. Met de Aeries calculator kan vastgesteld worden of door de werkzaamheden al dan niet additionele stikstofuitstoot plaatsvindt op stikstofgevoelige habitattypen. In de nieuwe situatie vindt geen extra stikstofuitstoot plaats. Als met elektrisch materieel wordt gewerkt zijn negatieve effecten uit te sluiten.

Soortenbescherming

Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten en er gaat geen essentieel leefgebied verloren van beschermde soorten die in de omgeving zijn aangetroffen (vleermuizen, eekhoorn, bunzing, wolf en noordse winterjuffer).

Het plangebied kan gebruikt worden als broedplaats voor vogels. Om verstoring van *broedende vogels* op deze percelen te voorkomen zullen de werkzaamheden buiten het broedseizoen (grofweg half maart t/m juli met uitloop tot halverwege augustus) uitgevoerd moeten worden. Indien uitvoering van de werkzaamheden in het broedseizoen niet is te voorkomen en in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord, dient het terrein voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een deskundig ecoloog op aanwezigheid van in gebruik zijnde vogelnesten. Deze dienen gespaard te blijven zolang ze in gebruik zijn en mogen niet worden verstoord. Potentieel jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen in de bomen.

Zorgplicht

Om verstoring van migrerende, overvliegende of foeragerende vleermuizen te voorkomen, dienen de werkzaamheden zo veel mogelijk overdag uitgevoerd te worden en dient waar mogelijk tussen zonsondergang en zonsopgang geen directe werkverlichting of strooiverlichting (m.u.v. voertuigen) toegepast te worden.

Voor eventueel aanwezige algemene (vrijgestelde) soorten in de Provincie Friesland geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Hiervoor geldt wel de zorgplicht, wat betekent dat nadelige gevolgen voor planten en dieren zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Aanwezige dieren dienen in de gelegenheid gesteld te worden het plangebied te verlaten.

Natuurbeleidskaders

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied valt binnen de begrenzing van NNN (EHS Friesland). Omdat de aard van het plangebied niet wijzigt en er geen bomen worden gekapt treden geen negatieve effecten op ten aanzien van NNN. Wel wordt geadviseerd het voornemen te melden bij de provincie Friesland.

Samenvattende tabel

	Effecten	Nader onderzoek	Nader effect onderzoek	Mitigerende maatregelen*	Nadere procedure
Wet natuurbescherming, Natura 2000-gebieden	Mogelijk stikstof	Geen als elektrisch materieel, anders Aeries	Mogelijk stikstof	Mogelijk stikstof	Mogelijk stikstof
Wet natuurbescherming, soorten bescherming	Verstoring broedvogels	Geen	Geen	Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren	Geen
Natuurnetwerk Nederland	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen

* mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen

6 Bronnenlijst

- Januari 2021: Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF);
- Januari 2021: <https://www.verspreidingsatlas.nl/>;
- Januari 2021 EHS Fryslan;
- Januari 2021: <https://www.natura2000.nl>.
- Quick scan natuurtoets uitbreiding begraafplaats Terwisscha, Sweco, 352966, 2016 en revisie juni 2017.